

27.11.1980

Öpäsntäsiä
Semäforbror 7

00620 HELSINKI
HELSINGFORS 52

Puhelin 1511
Telefon

Till arbetspensionsanstalterna

ÄNDRINGAR I STADGANDENA OM GENERATIONSVÄXLINGSPENSION

Regeringen har till riksdagen avlåtit en proposition med förslag till lag angående ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare.

Stadgandena om generationsväxlingspension är såtillvida tidsbestämda, att de tillämpas på överlåtelse av brukningsenhet när överlåtelsen sker före detta års utgång. I regeringens proposition föreslås, att stadgandena också skulle tillämpas på överlåtelser som sker åren 1981-1985.

Syftet med ändringen av stadgandena är därtill att åstadkomma en effektivare användning av systemet och att närma villkoren för erhållande av pensionen till stadgandena i lagen om gårdsbruksenheter.

Avsikten är, att lagen skall träda i kraft 1.1.1981.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

BILAGA

Regeringens proposition till riksdagen om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare.

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag
angående ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare.

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.

Sedan början av år 1974 har i lagen om pension för lantbruksföretagare ingått stadganden om generationsväxlingspension. Dessa stadgandens giltighetstid har varit så till vida begränsad, att stadgandena tillämpas på överlåtelser som sker åren 1974—1980. I denna proposition föreslås systemet förlängt till utgången av år 1985.

Användningen av systemet föreslås effektiviserad bl.a. genom att definitionen av begreppet fortbeståndsduglig brukningsenhet, som kan godkännas för överlåtelse, preciseras och lindras något. Samtidigt föreslås åldersgränserna för avträdarna så justerade, att de skulle stämma överens med de undre åldersgränser som tillämpas beträffande arbetslöshetspension. Från den undre åldersgränsen för kvinnor kunde undantag göras då hustru avträder brukningsenhet tillsammans med sin make.

Villkoren för erhållande av generationsväx-

lingspension skulle närmast till stadgandena i lagen om gårdsbruksenheter genom att till lagen skulle tagas ett stadgande, enligt vilket överlåtelse kunde gälla endast sådan familjebbrukningsenhet som avses i lagen om gårdsbruksenheter. Avträdarens betydande förmögenhet — såsom värdefullt område och s.k. överstor skogsmark, som förbehållits av brukningsenheten, samt annan fastighet och bostadsaktier, som inte är i familjens bruk — skulle utgöra hinder för rätten till pension ungefär på samma grunder som vid beviljande av lån enligt lagen om gårdsbruksenheter. Kompetensvillkoren beträffande förvärvaren skulle preciseras genom en hänvisning till motsvarande villkor gällande långivningen enligt lagen om gårdsbruksenheter, varvid den lägenhet som överläts likväl inte skulle beaktas såsom förmögenhet.

Lagen träder i kraft den 1 januari 1981.

MOTIVERING.

1. Nuvarande läge och de
föreslagna ändringarna.

1.1. Förlängning av systemets giltighetstid.

Generationsväxlingspensionen anslöts till pensionssystemet för lantbruksföretagare vid ingången av år 1974 genom en lag angående ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare (219/74). Denna lag tillämpades på överlåtelser som ägde rum åren 1974—1976. Sedermera förlängdes systemets giltighetstid till att omfatta överlåtelser som sker före år 1981 (20/77).

1680010645

I motiveringen till en regeringsproposition angående förlängning av systemet med generationsväxlingspension. (Reg. prop. nr 185/1976 rd.) konstateras, att i synnerhet behovet av systemet med generationsväxlingspension såsom ett lantbrukspolitiskt medel verkar bestående. Emedan förändringar kan äga rum i de faktorer, av vilka utvecklandet av lantbruket är beroende, och i den inbördes värdesättningen av dessa faktorer, är det nödvändigt att med jämna mellanrum justera stadgandena särskilt i lagen om avträdelsepension (16/74), men även de stadgar som gäller generationsväxlingspen-

sionen. På grund härav föreslogs giltighetstiden för stadgandena om generationsväxlingspension förlängd till utgången av år 1980, dvs. till samma tidpunkt som gäller även beträffande tillämpningen av lagen om avträdelsepension.

Ett av målen för lantbrukets strukturpolitik är att antalet lantbruksföretag inte längre under den senare delen av 1980-talet borde få sjunka åtminstone i nämnvärd grad. Detta förutsätter att tillräckligt många unga företagare, som kan fortsätta med och utveckla dessa företag, väljer denna näringsgren.

Generationsväxlingspensionen har visat sig vara ett ändamålsenligt medel för förnyring av lantbruksföretagarbefolkningen. Med hjälp av pensionen har ett husbondebyte påskyndats på ca 6 000 gårdsbruksenheter. Utredningar visar att generationsväxling under detta decennium kunde ske med stöd av pension på ca 17 000 lägenheter, om alla som hörde till området för systemet skulle utnyttja det. Således bör det anses ändamålsenligt att åtminstone tillsvidare fortsätta med systemet. Systemet föreslås också förlängt med fem år, dvs. till utgången av år 1985, eller för en lika lång tid som den, under vilken systemet med avträdelsepension skulle tillämpas.

I syftet att förlänga systemets giltighetstid föreslås en ändring av 6 a § 1 mom. 5 punkten lagen om pension för lantbruksföretagare (467/69).

1.2. Åldersgränser för avträdare.

Enligt 6 a § 1 mom. 2 punkten lagen om pension för lantbruksföretagare är förutsättningen för erhållande av generationsväxlingspension att lantbruksföretagaren har fyllt 60 år — eller 55 år, om det är fråga om en kvinna — då överlåtelsen sker. I en lag om temporär sänkning av den nedre åldersgränsen för erhållande av generationsväxlingspension (443/78) stadgades likväl, att åldersgränsen för manliga lantbruksföretagare skulle vara 58 i stället för 60 år. Denna lag tillämpades på överlåtelser, som ägde rum åren 1978 och 1979. Överenskommelse om denna lagändring hade träffats i samband med lantbrukets inkomstuppgörelse våren 1978, och proposition avgavs samtidigt som den undre åldersgränsen för arbetslöshetspension sänktes till 58 år.

Genom en lag angående ändring av 6 a § lagen om pension för lantbruksföretagare (918/

79) fogades till paragrafen ett nytt 4 moment, enligt vilket rätt till generationsväxlingspension tillkommer år 1925 eller tidigare födda lantbruksföretagare. Denna lag tillämpas om avträdelserna sker under år 1980. Samtidigt upphävdes den nämnda lagen om temporär sänkning av den nedre åldersgränsen för erhållande av generationsväxlingspension (919/79). Sänkningen av åldersgränsen sammanföll även nu med sänkningen av motsvarande åldersgräns för arbetslöshetspensionens del.

I propositionen angående statsförslaget för år 1981 konstateras, att åldersgränsen för arbetslöshetspension kommer att sänkas ytterligare. Från början av nästa år är, med avseende på åldern, år 1926 eller tidigare födda personer berättigade till arbetslöshetspension. I detta sammanhang har det även avtalats att samma sänkning av åldersgränsen skall utsträckas till att gälla även systemet med generationsväxlingspension. Därför föreslås att 4 mom. skulle bibehållas i 6 a §, dock med den ändringen, att generationsväxlingspension skulle kunna utgå blott till personer, födda år 1926 eller tidigare.

Systemet med generationsväxlingspension förutsätter att makar avträder sin gårdsbruksenhet och upphör att odla den samtidigt. Om hustrun — som ofta är fallet — är några år yngre än sin make, har hon kanske inte ännu uppnått den undre åldersgränsen för kvinnor vid den tidpunkt, då maken på basen av sin ålder redan vore berättigad till pension. Detta är i hög grad sannolikt nu, då åldersgränsen för män föreslås sänkt så, att den närmar sig gränsen för kvinnor.

Generationsväxlingen borde inte få bli uppskjuten därför, att man är tvungen att vänta tills hustrun uppnått den undre åldersgränsen. Huvudregeln, enligt vilken hustru kan uppträda som avträdare fem år tidigare än mannen, borde bibehållas även under tiden för det temporära arrangemanget angående åldersgräns för mannen. Därför föreslås att även år 1930 eller tidigare född kvinnlig lantbruksföretagare, vars man är berättigad till generationsväxlingspension, skulle vara pensionsberättigad. I sådana fall skulle likväl pension börja betalas ut först när hustrun har uppnått den undre åldersgränsen för kvinnor, dvs. 55 år. Ett stadgande här-om föreslås i den sista meningen av undantagsstadgandet i 6 a § 4 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare.

För att inte lämna någon lucka mellan den

på detta sätt stipulerade nedre åldersgränsen för hustrur och den gräns som gäller kvinnor i allmänhet, har stadgandet i den första meningen av det aktuella momentet utsträckt till att gälla även kvinnliga lantbruksföretagare.

1.3. Brukningsenhets fortbeståndsduglighet.

Systemet med generationsväxlingspension omfattar brukningsenheter, som det kan anses ändamålsenligt att utnyttja för lantbruksproduktion även i framtiden. Enligt 6 b § 1 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare betraktas såsom fortbeståndsduglig brukningsenhet, av vilken förvärvaren och hans familj kan uppskattas få sin utkomst eller, om lägenheten är belägen inom utvecklingsområde, sin huvudsakliga utkomst. För dem som avträtt annan lägenhet har närmast avträdelsepensions- och produktionsändringssystemen stått till buds.

I stadgandet angående fortbeståndsduglighet uppräknas vissa faktorer, som skall beaktas vid bedömningen av brukningsenhets fortbeståndsduglighet. Mera detaljerade kriterier för fortbeståndsdugligheten ingår i jordbruksstyrelsens anvisningar, vilka även fullföljdsorganen i praktiken följt. I anvisningarna är, för fortbeståndsdugliga brukningsenheters del, en undre gräns angiven för åkerarealen och skogsavkastningen. Minimikravet för åkerareals del är lindrigare inom utvecklingsområdena än annorstädes i Finland.

Definitionen av begreppet brukningsenhets fortbeståndsduglighet innebär ett principiellt ställningstagande till lantbrukets strukturpolitik. Det är också fråga om en norm med avgörande betydelse för avträdares rätt till pension. Därför anser regeringen att detaljerade bestämmelser om fortbeståndsdugligheten borde intas även i lagen.

Den gällande definitionen av begreppet fortbeståndsduglighet och jordbruksstyrelsens anvisningar, som bygger på denna, har utformats på basen av den indelning som återfinns i lagen om främjande av den regionala utvecklingen (451/75). En indelning i utvecklingsområden är likväl inte tillfredsställande då det gäller att lösa lantbrukets strukturproblem. Därför har man, genom en lag angående ändring av lagen om gårdsbruksenheter (553/80), börjat följa en egen områdesindelning vid räntedifferentiering enligt lagen om gårdsbruksenheter och vid styrningen av vissa andra förmåner.

I sagda lag är landet indelat i fyra zoner, varav den nordligaste benämns den första zonen. Emedan de strukturpolitiska målen för systemet med generationsväxlingspension är desamma som för lagen om gårdsbruksenheter, föreslår regeringen att bedömningen av huruvida en brukningsenhet är fortbeståndsduglig eller inte skulle ske på basen av den nya zonindelningen i lagen om gårdsbruksenheter.

Vid tillämpning av definitionen i jordbruksstyrelsens nuvarande anvisningar visar sig ca 2/3 av alla 50—64-åriga odlares brukningsenheter vara fortbeståndsdugliga. Den relativa andelen fortbeståndsdugliga brukningsenheter är lägst i södra Finland. Såsom ovan konstaterats, borde vi i vår lantbrukspolitik sträva efter att förebygga en minskning av antalet lägenheter. Med beaktande av detta mål vore det skäl att i någon mån lindra de krav som gäller fortbeståndsdugligheten. Regeringen föreslår sålunda att minimikravet beträffande åkerareal inom de i 67 § lagen om gårdsbruksenheter avsedda första och andra zonerna skulle vara fem hektar, inom den tredje zonen sex hektar och inom den fjärde zonen åtta hektar. Jämfört med nuvarande praxis skulle detta medföra en lindring inom den andra zonen, där gränsen tidigare delvis varit sex hektar, samt inom den fjärde zonen, som omfattar södra Finland och där gränsen varit tio hektar.

Lagen om gårdsbruksenheter tillämpas inte i landskapet Åland, varför indelningen i räntezoner inte heller gäller där. Åland kan dock likställas med de första och andra räntestödszonerna. Därför föreslås att minimikravet beträffande åkerareal skulle vara fem hektar på Åland.

För skogsmarkens del skulle i hela Finland förutsättas att den årliga skogsavkastningen, vilken numera beräknas i obarkat stamvirke, uppgår till minst 85 kubikmeter vid normal växt. Åker och skog kunde likväl i viss omfattning ersätta varandra. Angående detta skulle stadgas närmare genom förordning.

Av avsevärd betydelse för fortbeståndsdugligheten är även brukningsenhetens byggnader. Boningshus borde i allmänhet vara tillräckligt stora och i tillfredsställande skick. Vid bedömningen borde uppmärksamhet också fästas vid byggnader som är avsedda för husdjur, om husdjurskötsel bedrivs på lägenheten. Kraven på byggnadernas storlek och skick föreslås fortsättningsvis bli fastställda av jordbruksstyrelsen.

Vid bedömning av fortbeståndsdugligheten borde smidighet eftersträvas så, att generationsväxlingen kunde stödjas på alla lägenheter där det förefaller vara ändamålsenligt. Därför borde kraven på brukningsenhetens areal kunna sänkas om åkrarnas läge och art eller byggnaderna eller andra produktionsförutsättningar är avsevärt bättre än vad som är sedvanligt. Ytterligare grunder för lindrigare krav vore att den som övertar brukningsenheten har erhållit yrkesutbildning inom lantbruket eller att specialproduktion bedrivs på brukningsenheten. På motsvarande sätt borde större areal krävas om produktionsförhållandena är avsevärt sämre än vad som är sedvanligt. Angående förutsättningarna för sänkning och höjning av kraven skulle stadgas genom förordning.

En ny definition av begreppet fortbeståndsduglighet ingår i 6 b § 1 och 2 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare. Den motsvarar till sitt innehåll den definition som tillämpas i samband med avträdelsepensioner. Genom att nya 1 och 2 mom. skulle fogas till paragrafen, skulle de nuvarande 1—6 mom. i stället bli 3—8 mom. I stadgandena företas även vissa innehållsmässiga ändringar, som nämns nedan.

De nu gällande 6 b § 1 och 2 mom. innefattar sådana särskilda stadganden om fortbeståndsdugligheten, vilka har betydelse endast för systemet med generationsväxlingspension. Sakligt sett skulle dessa stadganden bibehållas oförändrade, fastän deras inbördes ordning skulle ändras. I propositionen är de placerade som 3 och 4 mom. i lagens 6 b §. Den sista satsen i det nya 4 mom. måste dock justeras då den tekniska uppbyggnaden av definitionen på begreppet fortbeståndsduglighet ändras. Från slutet av det nya 3 mom. utelämnas den mening, enligt vilken om fortbeståndsduglighet vid behov kunde stadgas genom förordning. Meningen är onödig, emedan ett stadgande redan ingår i 2 mom.

I praktiken har, då fortbeståndsdugligheten definierats, krav framförts på att pälsdjursuppfödning eller växthusodling, som odlaren bedriver såsom särskilt företag, borde beaktas. Enligt gällande stadganden kan man dock inte förfara på detta sätt. Emedan denna fråga som bäst håller på att utredas, anser regeringen det inte ändamålsenligt att föreslå ändringar på denna punkt, utan kommer, då utredningen slutförts, att separat överväga de åtgärder som eventuellt föranleds.

Hänvisningarna i lagens 6 e § 1 mom. 2 punkt, som avser myndigheternas befogenheter, borde justeras på grund av ändringarna i 6 b §.

1.4. Familjebrukningsenhet.

Med stöd av det särskilda stadgande som ingår i sista meningen i det nuvarande 5 mom. i 6 b § och som skulle motsvaras av det nu föreslagna nya 7 mom. beviljas pension inte om det med hänsyn till förvärvarens ekonomiska ställning och andra omständigheter bör anses uppenbart oändamålsenligt att stöda en generationsväxling. Lagrummet har tolkats så, att pension beviljas endast om förvärvaren enligt lagen om gårdsbruksheter kunde beviljas lån för anskaffning av den lägenhet som överläts. För erhållande av lån förutsätts att brukningsenhetens storlek inte väsentligen överstiger storleken av sådan familjebrukningsenhet som avses i lagen om gårdsbruksheter. Pension har således inte beviljats om den överlätna brukningsenheten varit väsentligen större än en familjebrukningsenhet.

Det ovannämnda villkoret angående familjebrukningsenhet är alltså indirekt och framgår inte av stadgandena i lagen om pension för lantbruksföretagare. Inom lantbrukets strukturlpolitik utgår man numera normalt från att lägenheter, som till storleken klart överstiger en familjebrukningsenhetens storlek, inte borde stödjas med samhällets medel. Något behov föreligger inte heller av att bevilja pensionsstöd för åstadkommande av husbondebyte på sådana lägenheter. För att saken skall framgå mera entydigt, föreslås i det inledande stycket i 6 a § 1 mom. ett tillägg, enligt vilket generationsväxlingspension skulle kunna komma i fråga endast i de fall, där den brukningsenhet som överläts inte är väsentligen större än sådan familjebrukningsenhet som avses i lagen om gårdsbruksheter.

Det skulle ankomma på jordbruksstyrelsen att fatta beslut, som är bindande för pensionsanstalten, angående huruvida den gårdsbruksheten som överläts är en familjebrukningsenhet, som berättigar till pension. Ett kompetensstadgande härom föreslås i lagens 6 e § 1 mom. 1 punkt. Jordbruksstyrelsen och de myndigheter som är underställda den skulle bedöma dessa omständigheter enligt samma grunder som de, vilka tillämpas i långivningsärenden. Ett husbondebyte föranleder ofta även ändringar i

produktionsinriktningen. I sådana fall skulle gårdsbruksenhetsens karaktär av familjebrukningsenhet bedömas utgående från den produktionsform som förvärvaren har för avsikt att välja.

1.5. Avträdarens förmögenhet.

Då frågan om avträdarens rätt till generationsväxlingspension avgörs behöver man inte, enligt de nuvarande stadgandena i lagen om pension för lantbruksföretagare, beakta hans förmögenhet. Pension kan därigenom komma att beviljas personer, som alldeles klart inte är i behov därav. Sådana avträdare kan förlita sig på köpeskillingen för lägenheten och sin övriga förmögenhet, då de upphör med sin verksamhet som lantbruksföretagare, varför pensionen inte behövs som drivfjäder.

Emellertid inverkar sökandens biinkomster från annat förvärvsarbete än lantbruksföretagarverksamhet på rätten till pension (6 a § 1 mom. 1 punkten lagen om pension för lantbruksföretagare). Likaså är pensionsrätten begränsad till brukningsenheter, som inte i väsentlig grad överstiger storleken av en familjebrukningsenhet. Följdriktigt vore därför, att man vid bedömning av pensionsrätten kunde beakta åtminstone förmögenhet, som är jämförbar med den brukningsenhet som skall överlåtas och som utgör en säkrare utkomstkälla för avträdaren och hans familj än t.ex. förvärvsarbete.

Med stöd av det ovan anförda föreslås att avträdarens och makes förmögenhet skulle inverka på pensionsrätten på samma sätt som vid långivning enligt lagen om gårdsbruksenheter. Om värdet av egendomen i fråga, då skulderna frånräknats, överstiger den förmögensgräns i markbelopp som tillämpas vid långivning, borde med andra ord ansökan om pension avslås. Denna gräns är år 1980 500 000 mk (beskattningsbar förmögenhet).

Såsom förmögenhet föreslås även värdefullt område, som med stöd av 6 b § lagen om pension för lantbruksföretagare förbehållits, bli beaktat. Om sådant område har sålts av brukningsenheten inom ett års tid före överlåtelsen, borde även detta område beaktas vid värdering av förmögenheten. Vidare skulle beaktas s.k. överstor skogsmark, som avträdaren förbehållit sig av brukningsenheten med stöd av sagda paragraf. Dessutom skulle i förmögenheten in-

räknas avträdarens eller makens annan brukningsenhet än sådan, som hör till den brukningsenhet som överlåts, eller annan fastighet, varmed här även avses outbrutet område, samt bostadsaktier. Utanför värderingen skulle dock lämnas aktielägenhet, som är avsedd såsom stadigvarande bostad för avträdaren eller dennes familj. Även aktielägenhet, som anskaffats till bostad för barn som studerar på annan ort, skulle kunna anses vara i familjens bruk, såvida bostadens storlek och värde inte står i uppenbar disproportion till dess användningssyfte och sökandens omständigheter i övrigt.

Egendom, som inte uppräknats ovan, såsom köpeskillingen och den brukningsenhet som överlåts med tillhörande skogsmark, skulle inte beaktas vid värderingen. På detta sätt begränsat kunde stadgandet, med rimligt besvär i administrativt hänseende, verkställas.

Den egendom som skall värderas skulle beaktas enligt rimligt gängse pris. Sålunda borde värderingen vara försiktig. Exempelvis borde ett värdefullt område värderas lägre om området är svårt att realisera eller om realisering inte kan ske förrän efter en lång tid.

Ett tillägg om beaktande av förmögenhet föreslås intaget i 6 a § 1 mom. 4 punkten lagen om pension för lantbruksföretagare, varvid den nuvarande 4 punkten skulle bli en 5 punkt. I 6 e § 1 mom. 1 punkten, som gäller myndigheternas befogenheter, föreslås en ändring, enligt vilken jordbruksstyrelsen skulle fatta beslut, som är bindande för pensionsanstalten, angående huruvida värdet av förmögenheten i fråga överskrider den gräns som tillämpas vid långivning enligt lagen om gårdsbruksenheter.

1.6. Förvärvares kompetens.

Det ovan behandlade stadgandet i den sista meningen av det nuvarande 5 mom., dvs. det nu föreslagna 7 mom., i 6 b § lagen om pension för lantbruksföretagare är oklart med tanke på bedömningen av frågan om förvärvarens kompetens. Det borde framgå direkt av lagen att kompetensen fastställs delvis enligt samma grunder som de, vilka gäller vid långivning i enlighet med lagen om gårdsbruksenheter. Likaså borde det stadgas om till vilka delar villkoren för långivningen här skall tillämpas.

Med stöd av det ovan anförda föreslås att av den sista meningen i 6 b § 7 mom. skulle

framgå, att såsom förvärvare inte godkänns person, som på grund av sitt yrke eller sina inkomster inte kan beviljas syskonandelslån. Enligt samma grunder skulle även förvärvarens betydande förmögenhet utgöra hinder. Såsom förmögenhet skulle likväl inte beaktas den brukningsenhet som överlåtelsen gäller. I detta hänseende avviker det nya stadgandet från det nuvarande förfarandet, som är bundet till långivningsvillkoren och enligt vilket bl.a. ett betydande virkesförråd i skogen, som tillsammans med brukningsenheten överläts till förvärvaren, kan förhindra att avträdaren beviljas pension. Ett tillräckligt villkor måste redan det anses vara, att pension kan beviljas endast den som avträder brukningsenhet, vilken inte är väsentligen större än en familjebrukningsenhet, och att ansökan om pension kan avslås på grund av betydande förmögenhet.

Enligt den nuvarande 3 mom. 3 punkten, dvs. den nu föreslagna nya 5 mom. 3 punkten, i 6 b § lagen om pension för lantbruksföretagare får av brukningsenhet för avträdarens bröstarvingar förbehållas en del av skogsmark, som är avsevärt större än vad som är sedvanligt, om detta inte utgör hinder för beviljande av lån enligt lagen om gårdsbruksheter. För sin egen räkning får avträdaren inte förbehålla sådan överstor skogsmark. Genom en ändring av den sista meningen i det nuvarande 6 b § 5 mom., dvs. det nu föreslagna nya 7 mom., i lagen om pension för lantbruksföretagare möjliggörs i systemet med generationsväxlingspension försäljning också av brukningsenhet med betydande virkesförråd. För att förvärvaren i sådana fall inte skall förpliktas att köpa skogsmark, vars anskaffande skulle föranleda betydande finansieringssvårigheter, borde det vara möjligt att förbehålla överstor skogsmark även för avträdaren själv. Denna möjlighet skulle komma i fråga närmast i de fall, då det inte finns några bröstarvingar. Angående detta föreslås en ändring i 6 b § 5 mom. 3 punkten.

Såsom ovan konstaterats inräknas skogsmark, som avträdaren förbehållit för sin egen räkning, i den förmögenhet, vars värde kan utgöra hinder för beviljande av pension.

1.7. Preciserings av egendomsandelar.

Generationsväxlingspension kan beviljas endast avträdare, som äger minst en fjärdedel av den brukningsenhet som skall överläts (det in-

ledande stycket i 6 a § 1 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare). Ytterligare förutsätts för erhållande av pension att förvärvaren eller dennes make inte redan äger mera än hälften av brukningsenheten (det inledande stycket i det nuvarande 3 mom. eller det föreslagna nya 5 mom. i lagens 6 b §). Förvärvaren har kanske tidigare anskaffat eller erhållit jordbruksjord utanför brukningsenheten. Om denna jord odlas tillsammans med den brukningsenhet som överläts, skall den anses höra till samma odlingskomplex. Vid tillämpningen av de ovan nämnda kvotdelsreglerna kan ett sådant särskilt anskaffat, ofta litet markområde föranleda att ansökan om pension avslås.

Med tanke på att generationsväxling bör kunna ske stegvis, borde sådana särskilda markköp gynnas. Därför borde till det nya 8 mom. i lagens 6 b § fogas ett stadgande, enligt vilket område, som aldrig tillhört avträdaren, inte beaktas vid uträkningen av kvotdelar.

2. Ärendets beredning.

Propositionen bygger på kommissionens för vidareutveckling av avträdelssystemen II betänkande (Kom.bet. 1980: 45).

3. Propositionens ekonomiska verkningar.

Propositionens märkbaraste ekonomiska verkningar skulle föranledas av att stadgandena angående generationsväxlingspension tillämpas även på överlåtelser, som sker under åren 1981—1985. De extra kostnader som detta skulle innebära för staten vore enligt 1980 års nivå (inom parentes kostnaderna om tillämpningen av systemet inte fortsätter):

år	milj. mk	milj. mk
1981	2,0	(52,0)
1982	6,0	(47,0)
1983	10,0	(41,0)
1984	14,0	(35,0)
1985	18,0	(30,0)

De extra kostnaderna för de förbättringar i systemet som nu föreslagits skulle vara följande:

år	för sänkning av åldersgränsen till år 1926 födda män milj. mk	för de övriga föreslagna ändringarna milj. mk	sammanlagt milj. mk
1981	0,2	1,3	1,5
1982	1,2	6,8	8,0
1983	1,8	10,1	11,9
1984	2,1	12,7	14,8
1985	2,6	15,7	18,3

4. Ikraftträdande.

Lagen träder i kraft den 1 januari 1981. Den skulle tillämpas då överlåtelsen av brukningsenhet sker eller förhandsbeslut ges år 1981 eller senare. Av 6 a § 1 mom. 5 punkten lagen om pension för lantbruksföretagare framgår att överlåtelsen skall ske och förhandsbeslut ges senast år 1985.

Med stöd av vad ovan anförts föreläggs Riksdagen till antagande följande lagförslag:

Lag

angående ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare.

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 14 juli 1969 om pension för lantbruksföretagare (467/69) det inledande stycket och 4 punkten i 6 a § 1 mom. samt paragrafens 4 mom., 6 b § samt 6 e § 1 mom. 1 och 2 punkterna,

dessas lagrum sådana de lyder, det inledande stycket i 6 a § 1 mom., 6 b § och 6 e § 1 mom. 2 punkten i lag av den 29 april 1980 (294/80), 6 a § 1 mom. 4 punkten i lag av den 7 januari 1977 (20/77) och 4 mom. i lag av den 14 december 1979 (918/79) och 6 e § 1 mom. 1 punkten i lag av den 21 maj 1976 (414/76), samt

fogas till 6 a § 1 mom., sådant det lyder ändrat genom nämnda lagar av den 7 januari 1977 och den 29 april 1980, en ny 4 punkt, varvid den ändrade 4 punkten bli 5 punkt, som följer:

6 a §.

Om lantbruksföretagare till nedan i 6 b § avsedd förvärvare överlåter sin brukningsenhet, vilken helt eller delvis, likväl minst till en fjärdedel, är i hans ägo samt vilken bör anses fortbeståndsduglig och inte är väsentligt större än sådan familjebrukningsenhet som avses i lagen om gårdsbruksheter (188/77), och om han varaktigt upphör med bedrivande av lantbruk, har han rätt att erhålla generationsväxlingspension under förutsättning:

4) att han kunde beviljas lån enligt lagen om gårdsbruksheter, då enligt skäligt gängse pris såsom förmögenhet beaktas:

a) område, som med stöd av 6 b § 5 mom. 2 punkten förbehålls eller som inom ett års tid före överlåtelsen förbehållits av brukningsenheten, eller skogsmark, som överlåtaren enligt 3 punkten sagda moment förbehåller sig själv;

b) annan i lantbruksföretagarens eller makens ägo varande gårdsbruksheter än sådan som hör till den brukningsenhet som överläts, eller annan fastighet; och

c) lantbruksföretagarens eller makens bostadsaktier, dock inte sådana som berättigar till besittning av lägenhet, vilken är avsedd som stadigvarande bostad för honom eller hans familj; och

5) att han överlätit brukningsenheten efter år 1973 men före år 1986.

Utan hinder av vad i 1 mom. 2 punkten är stadgat om den nedre åldersgräns som är förutsättning för erhållande av generationsväxlingspension tillkommer även år 1926 eller tidigare född lantbruksföretagare, som på sätt som avses i sagda moment varaktigt upphör med bedrivande av lantbruk, rätt att erhålla generationsväxlingspension. Motsvarande rätt tillkommer även mellan år 1927 och år 1930 född

kvinnlig lantbruksföretagare, vars make är berättigad till generationsväxlingspension, dock så, att pension inte betalas för tiden innan hon fyllt 55 år.

6 b §.

Såsom fortbeståndsduglig betraktas brukningsenhet som omfattar 5 hektar åker då den är belägen inom den i 67 § lagen om gårdsbruksenheter avsedda första eller andra zonen eller i landskapet Åland, 6 hektar åker då den är belägen inom den i ovan sagda lag avsedda tredje zonen och 8 hektar åker då den är belägen inom den i ovan sagda lag avsedda fjärde zonen, samt så mycket skogsmark att skogsavkastningen vid normal växt, enligt de grunder som tillämpas vid beskattningen, uppgår till minst 85 kubikmeter om året. Är brukningsenhetens åkerareal eller skogsmark mindre än vad som ovan angivits, kan åker och skogsmark ersätta varandra på sätt som genom förordning närmare stadgas. De byggnader som finns på brukningsenheten skall därtill uppfylla jordbruksstyrelsens krav beträffande storlek och skick.

De krav beträffande brukningsenhetens areal som avses ovan i 1 mom. kan sänkas, om läget och arten av brukningsenhetens åkrar, dess byggnader eller andra produktionsförutsättningar är avsevärt bättre än vad som är sedvanligt, om förvärvaren har erhållit yrkesutbildning inom lantbruket eller om specialproduktion bedrivs på brukningsenheten. Likaså får kraven beträffande arealen höjas, om brukningsenhetens produktionsförutsättningar är avsevärt sämre än vad som är sedvanligt. Angående förutsättningarna för sänkning och höjning av kraven stadgas närmare genom förordning.

Då brukningsenhetens fortbeståndsduglighet övervägs, beaktas även sådan yrkesmässig fiskeverksamhet och renhushållning som samtidigt med brukningsenheten avträds till förmån för förvärvaren samt sådan brukningsenhet som under minst ett år före överlåtelsepunkten varit i förvärvarens eller hans makes ägo och som i enlighet med lagen om gårdsbruksenheter är lämpligt såsom tillskottsområde till den brukningsenhet som skall överlätas.

Område, som anskaffats till brukningsenhet under det sista året före överlåtelsen, anses dock inte påverka fortbeståndsdugligheten. Överläts brukningsenhet till flera än en förvärvare, vilka inte är makar, skall, vid avgö-

randet av frågan om brukningsenhetens fortbeståndsduglighet, de ovan i 1 mom. avsedda bedömningsgrunderna höjas i överensstämmelse med antalet förvärvare.

Förutsättning för erhållande av generationsväxlingspension är, att brukningsenheten i sin helhet överläts till förvärvaren. Förutsättning för erhållande av pension är vidare, att förvärvaren inte ensam eller tillsammans med sin make eller ock förvärvarens make ensam äger mera än hälften av brukningsenheten. Såframt flera förvärvare finns, sammanräknas vid tillämpningen av ovan nämnda stadgande förvärvarnas och makarnas andelar. Överlåtaren äger dock, såvida åtgärden inte är till förfång för ändamålsenlig användning av brukningsenheten för gårdsbruk, rätt att av brukningsenheten förbehålla

1) sig själv och var och en av sina bröstarvingar samt adoptivbarn och fosterbarn en tomt av skälig storlek för byggande av fast bostad eller fritidsbostad;

2) sig själv eller annan ett område, som har avsevärt större värde om det används för annat ändamål än gårdsbruk; och

3) sig själv eller sina bröstarvingar en del av brukningsenhetens skogsmark, om skogsmarken är avsevärt större än vad som är sedvanligt, då detta undantagande inte utgör hinder för beviljande av sådant lån som avses i lagen om gårdsbruksenheter åt förvärvaren.

Rätt att erhålla generationsväxlingspension föreligger inte, om överlåtaren den 1 april 1977 eller därefter av brukningsenheten överlätit en så väsentlig del att överlåtelsen bör anses splittra lägenheten.

Förvärvaren skall vara överlåtarens eller hans makes bröstarvinge, som vad ålder, yrkesskicklighet och andra egenskaper beträffar kan betraktas som lämplig att bedriva gårdsbruk på brukningsenheten. Om sådan släkting inte finns eller denna av annan orsak inte kommer i fråga såsom förvärvare, kan såsom förvärvare godkännas annan person som uppfyller ovan nämnda krav. Såsom förvärvare godkänns likväl inte person, som på grund av sitt yrke, annan förmögenhet än den brukningsenhet som överläts eller sina inkomster inte kan erhålla syskonandelslån enligt lagen om gårdsbruksenheter.

Brukningens bostads- och ekonomibyggnader kan beaktas till pensionssökandens förmån vid avgörandet av huruvida lantbruksföretagare äger en i det inledande stycket i 6 a § 1 mom. avsedd fjärdedel eller förvärvaren

jämte make äger en i det inledande stycket i 3 mom. avsedd större andel än hälften av brukningsenheten. Vid fastställandet av ovan avsedda ägarandelarna anses till brukningsenheten inte höra sådant område som förvärvaren äger ensam eller tillsammans med annan person än avträdaren eller dennes make och som inte tidigare varit i avträdarens eller dennes makes ägo.

6 e §.

Jordbruksstyrelsen skall till pensionsanstalten avgiva utlåtande över

1) huruvida i 6 a § avsedd brukningsenhet bör anses vara sådan fortbeståndsduglig brukningsenhet som inte är väsentligt större än familjebrukningsenhet och huruvida avträdaren under de i 6 a § 1 mom. 4 punkten nämnda

förutsättningarna vore berättigad till lån enligt lagen om gårdsbruksenheter;

2) huruvida överlåtaren bör anses äga rätt att av brukningsenheten förbehålla sig ett i 6 b § 5 mom. 2 eller 3 punkten avsett område, huruvida brukningsenheten splittrats på i 6 b § 6 mom. nämnt sätt och huruvida förvärvaren uppfyller de i sagda paragrafs 7 mom. avsedda förutsättningarna; samt

-----
Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981.

Denna lag tillämpas då överlåtelse av brukningsenhet sker eller i 6 g § lagen om pension för lantbruksföretagare avsett villkorligt beslut, då pensionen grundar sig på sagda paragraf, utfärdas den 1 januari 1981 eller senare.

Helsingfors den 31 oktober 1980.

Republikens President
URHO KEKKONEN

Social- och hälsovårdsminister *Sinikka Luja-Penttilä*

Lag

angående ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare.

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 14 juli 1969 om pension för lantbruksföretagare (467/69) det inledande stycket och 4 punkten i 6 a § 1 mom. samt paragrafens 4 mom., 6 b § samt 6 e § 1 mom. 1 och 2 punkterna,

dessas lagrum sådana de lyder, det inledande stycket i 6 a § 1 mom., 6 b § och 6 e § 1 mom. 2 punkten i lag av den 29 april 1980 (294/80), 6 a § 1 mom. 4 punkten i lag av den 7 januari 1977 (20/77) och 4 mom. i lag av den 14 december 1979 (918/79) och 6 e § 1 mom. 1 punkten i lag av den 21 maj 1976 (414/76), samt

fogas till 6 a § 1 mom., sådant det lyder ändrat genom nämnda lagar av den 7 januari 1977 och den 29 april 1980, en ny 4 punkt, varvid den ändrade 4 punkten bli 5 punkt, som följer:

Gällande lag.

6 a §.

Lantbruksföretagare, som till nedan i 6 b § avsedd förvärvare överläter sin brukningsenhet, vilken helt eller delvis, likväl minst till en fjärdedel, är i hans ägo och vilken bör anses fortbeståndsduglig, och som varaktigt upphör med bedrivande av lantbruk, äger rätt att erhålla generationsväxlingspension under förutsättning:

4) att han överlätit brukningsenheten efter år 1973, men före år 1981.

Utan hinder av vad i 1 mom. är stadgat om den nedre åldersgräns som är förutsättning

Förslag.

6 a §.

Om lantbruksföretagare till nedan i 6 b § avsedd förvärvare överläter sin brukningsenhet, vilken helt eller delvis, likväl minst till en fjärdedel, är i hans ägo samt vilken bör anses fortbeståndsduglig och *inte är väsentligt större än sådan familjebrukningsenhet som avses i lagen om gårdsbruksenheter (188/77)*, och om han varaktigt upphör med bedrivande av lantbruk, har han rätt att erhålla generationsväxlingspension under förutsättning:

4) att han kunde beviljas lån enligt lagen om gårdsbruksenheter, då enligt skäligt gängse pris såsom förmögenhet beaktas:

a) område, som med stöd av 6 b § 5 mom. 2 punkten förbehålls eller som inom ett års tid före överlåtelsen förbehållits av brukningsenheten, eller skogsmark, som överlåtaren enligt 3 punkten sagda moment förbehåller sig själv;

b) annan i lantbruksföretagarens eller makens ägo varande gårdsbrukningsenhet än sådan som hör till den brukningsenhet som överläts, eller annan fastighet; och

c) lantbruksföretagarens eller makens bostadsaktier, dock inte sådana som berättigar till besittning av lägenhet, vilken är avsedd som stadigvarande bostad för honom eller hans familj; och

5) att han överlätit brukningsenheten efter år 1973 men före år 1986.

Utan hinder av vad i 1 mom. 2 punkten är stadgat om den nedre åldersgräns som är för-

Gällande lag.

för erhållande av generationsväxlingspension tillkommer även år 1925 eller tidigare född lantbruksföretagare, som på sätt som avses i sagda moment varaktigt upphör med bedrivande av lantbruk, rätt att erhålla generationsväxlingspension.

6 b §.

Såsom fortbeståndsduglig betraktas brukningsenhet, vars användning i jordbruksproduktion är ändamålsenlig och av vilken förvärvaren och hans familj kan uppskattas få sin utkomst. Brukningsenhet, som är belägen inom ett i lagen om främjande av den regionala utvecklingen (451/75) avsett utvecklingsområde, anses dock vara fortbeståndsduglig, om förvärvaren och hans familj kan få sin huvudsakliga utkomst av denna. Område som förvärvats till brukningsenheten under det senaste året före överlåtelsen anses dock icke påverka fortbeståndsdugligheten. Då fortbeståndsdugligheten överväges, skall brukningsenhetens åker- och skogsareal, ägornas läge och andra naturliga produktionsförutsättningar, bostads- och ekonomibyggnadernas skick samt andra med dessa jämförbara omständigheter beaktas. Överlättes brukningsenhet till flera än en förvärvare, vilka icke är makar, anses den fortbeståndsduglig endast om envar förvärvare med familj kan få ovan avsedd utkomst.

Då brukningsenhetens fortbeståndsduglighet överväges, beaktas även sådan yrkesmässig fiskeverksamhet och renhushållning, som samtidigt med brukningsenheten avträdes till för-

Förslag.

utsättning för erhållande av generationsväxlingspension tillkommer även år 1926 eller tidigare född lantbruksföretagare, som på sätt som avses i sagda moment varaktigt upphör med bedrivande av lantbruk, rätt att erhålla generationsväxlingspension. Motsvarande rätt tillkommer även mellan år 1927 och år 1930 född kvinnlig lantbruksföretagare, vars make är berättigad till generationsväxlingspension, dock så, att pension inte betalas för tiden innan hon fyllt 55 år.

6 b §.

Såsom fortbeståndsduglig betraktas brukningsenhet som omfattar 5 hektar åker då den är belägen inom den i 67 § lagen om gårdsbrukensheter avsedda första eller andra zonen eller i landskapet Åland, 6 hektar åker då den är belägen inom den i ovan sagda lag avsedda tredje zonen och 8 hektar åker då den är belägen inom den i ovan sagda lag avsedda fjärde zonen, samt så mycket skogsmark att skogsavkastningen vid normal växt, enligt de grunder som tillämpas vid beskattningen, uppgår till minst 85 kubikmeter om året. Är brukningsenhetens åkerareal eller skogsmark mindre än vad som ovan angivits, kan åker och skogsmark ersätta varandra på sätt som genom förordning närmare stadgas. De byggnader som finns på brukningsenheten skall därtill uppfylla jordbruksstyrelsens krav beträffande storlek och skick.

De krav beträffande brukningsenhetens areal som avses ovan i 1 mom. kan sänkas, om läget och arten av brukningsenhetens åkrar, dess byggnader eller andra produktionsförutsättningar är avsevärt bättre än vad som är sedvanligt, om förvärvaren har erhållit yrkesutbildning inom lantbruket eller om specialproduktion bedrivs på brukningsenheten. Lika så får kraven beträffande arealen höjas, om brukningsenhetens produktionsförutsättningar är avsevärt sämre än vad som är sedvanligt. Angående förutsättningarna för sänkning och höjning av kraven stadgas närmare genom förordning.

Då brukningsenhetens fortbeståndsduglighet övervägs, beaktas även sådan yrkesmässig fiskeverksamhet och renhushållning som samtidigt med brukningsenheten avträdes till förmån för

Gällande lag.

mån för förvärvaren, samt sådan brukningsenhet som under minst ett år före överlåtelse-tidpunkten varit i förvärvarens eller hans makes ägo och som i enlighet med lagen om gårdsbruksenheter (188/77) är lämpligt såsom tillskottsområde till den brukningsenhet som skall överlätas. *Genom förordning kan närmare stadgas om grunderna för avgörandet av brukningsenhetens fortbeståndsduglighet.*

Förslag.

förvärvaren samt sådan brukningsenhet som under minst ett år före överlåtelse-tidpunkten varit i förvärvarens eller hans makes ägo och som i enlighet med lagen om gårdsbruksenheter är lämpligt såsom tillskottsområde till den brukningsenhet som skall överlätas.

Område, som anskaffats till brukningsenhet under det sista året före överlåtelsen, anses dock inte påverka fortbeståndsdugligheten. Överläts brukningsenhet till flera än en förvärvare, vilka inte är makar, skall, *vid avgörandet av frågan om brukningsenhetens fortbeståndsduglighet, de ovan i 1 mom. avsedda bedömningsgrunderna höjas i överensstämmelse med antalet förvärvare.*

Förutsättning för erhållande av generationsväxlingspension är, att brukningsenheten i sin helhet överläts till förvärvaren. Förutsättning för erhållande av pension är vidare, att förvärvaren inte ensam eller tillsammans med sin make eller ock förvärvarens make ensam äger mera än hälften av brukningsenheten. Såframt flera förvärvare finns, sammanräknas vid tillämpningen av ovan nämnda stadgande förvärvarens och makarnas andelar. Överlåtaren äger dock, såvida åtgärden inte är till förfång för ändamålsenlig användning av brukningsenheten för gårdsbruk, rätt att av brukningsenheten förbehålla

1) sig själv och var och en av sina bröstarvingar samt adoptivbarn och fosterbarn en tomt av skäligen storlek för byggande av fast bostad eller fritidsbostad;

2) sig själv eller annan ett område, som har avsevärt större värde om det används för annat ändamål än gårdsbruk; och

3) sina bröstarvingar en del av brukningsenhetens skogsmark, om skogsmarken är avsevärt större än vad som är sedvanligt, då detta undantagande icke utgör hinder för beviljande av sådant lån som avses i lagen om gårdsbruksenheter åt förvärvaren.

3) *sig själv eller* sina bröstarvingar en del av brukningsenhetens skogsmark, om skogsmarken är avsevärt större än vad som är sedvanligt, då detta undantagande inte utgör hinder för beviljande av sådant lån som avses i lagen om gårdsbruksenheter åt förvärvaren.

Rätt att erhålla generationsväxlingspension föreligger inte, om överlåtaren den 1 april 1977 eller därefter av brukningsenheten överlätit en så väsentlig del att överlåtelsen bör anses splittra lägenheten.

Förvärvaren skall vara överlåtarens eller hans makes bröstarvinge, som vad ålder, yrkesskick-

Förvärvaren skall vara överlåtarens eller hans makes bröstarvinge, som vad ålder, yrkesskick-

Gällande lag.

lighet och andra egenskaper beträffar kan betraktas som lämplig att bedriva gårdsbruk på brukningsenheten. Om sådan släkting icke finns eller denna av annan orsak icke kommer i fråga såsom förvärvare, kan såsom förvärvare godkännas annan person som uppfyller ovan nämnda krav. *Vidare förutsättes att det icke med hänsyn till förvärvarens ekonomiska ställning och andra omständigheter bör anses uppenbart oändamålsenligt att stöda generationsväxlingen.*

Brukningenshets bostads- och ekonomibyggnader kan beaktas till pensionsökandens förmån vid avgörandet av huruvida lantbruksföretagare äger en i det inledande stycket i 6 a § 1 mom. avsedd fjärdedel eller förvärvaren jämte make äger en i det inledande stycket i 3 mom. avsedd större andel än hälften av brukningsenheten.

Förslag.

lighet och andra egenskaper beträffar kan betraktas som lämplig att bedriva gårdsbruk på brukningsenheten. Om sådan släkting inte finns eller denna av annan orsak inte kommer i fråga såsom förvärvare, kan såsom förvärvare godkännas annan person som uppfyller ovan nämnda krav. *Såsom förvärvare godkänns likväl inte person, som på grund av sitt yrke, annan förmögenhet än den brukningsenhet som överläts eller sina inkomster inte kan erhålla syskonandelslån enligt lagen om gårdsbruksenheter.*

Brukningenshets bostads- och ekonomibyggnader kan beaktas till pensionsökandens förmån vid avgörandet av huruvida lantbruksföretagare äger en i det inledande stycket i 6 a § 1 mom. avsedd fjärdedel eller förvärvaren jämte make äger en i det inledande stycket i 3 mom. avsedd större andel än hälften av brukningsenheten. *Vid fastställandet av ovan avsedda ägarandelarna anses till brukningsenheten inte böra sådant område som förvärvaren äger ensam eller tillsammans med annan person än avträdaren eller dennes make och som inte tidigare varit i avträdarens eller dennes makes ägo.*

6 e §.

Jordbruksstyrelsen skall till pensionsanstalten avgiva utlåtande över

1) huruvida i 6 a § avsedd brukningsenhet bör anses vara fortbeständsduklig;

2) huruvida överlåtaren bör anses äga rätt att av brukningsenheten förbehålla sig ett i 6 b § 3 mom. 2 eller 3 punkten avsett område, huruvida brukningsenheten splittrats på ett i 6 b § 4 mom. nämnt sätt och huruvida förvärvaren motsvarar de i sagda paragrafs 5 mom. avsedda förutsättningarna; samt

1) huruvida i 6 a § avsedd brukningsenhet bör anses vara *sådan* fortbeständsduklig brukningsenhet som inte är väsentligt större än familjebbrukningsenhet och huruvida avträdaren under de i 6 a § 1 mom. 4 punkten nämnda förutsättningarna vore berättigad till lån enligt lagen om gårdsbruksenheter;

2) huruvida överlåtaren bör anses äga rätt att av brukningsenheten förbehålla sig ett i 6 b § 5 mom. 2 eller 3 punkten avsett område, huruvida brukningsenheten splittrats på i 6 b § 6 mom. nämnt sätt och huruvida förvärvaren uppfyller de i sagda paragrafs 7 mom. avsedda förutsättningarna; samt

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

Denna lag tillämpas då överlåtelse av brukningsenhet sker eller i 6 g § lagen om pension för lantbruksföretagare avsett villkorligt beslut, då pensionen grundar sig på sagda paragraf, utfärdas den 1 januari 1981 eller senare.